

Pripomienky Slovenskej komory učiteľov k Vyhláske o ZŠ

Legislatívny proces [LP 2022/90](#)

Ministerstvo školstva predkladá vyhlášku do medzirezortného pripomienkového konania neskoro až 3 mesiace po spustení noviel zákonov. Zasadnutie poradného orgánu ministra školstva sa nekonalo, takže vyhlášky vychádzajú opäť iba z dielne zamestnancov ministerstva bez širokej a potrebnej participácie a spolupráce. K vyhláškam sme opakovane a aj na formálne požiadanie ministerstva posielali naše pripomienky, ale väčšina nebola reflektovaná.

Ustanovenie	Pôvodné znenie	Návrh úpravy	Zdôvodnenie	Typ
§ 2	Pridať nový odsek 2	„V prípade, že riaditeľ školy nie je zaradený najmenej do kategórie PZ alebo OZ s prvou atestáciou, poverí riadením pedagogického procesu PZ alebo OZ zaradeného aspoň do kategórie s prvou atestáciou.“	Nakoľko zákon 138/2019 znížil latku pre riaditeľov na historické minimum, nie je mysliteľné, že môže človek bez atestácie a príslušných kompetencií riadiť pedagogický proces, kontrolovať pedagogickú činnosť, zodpovedať za jej kvalitu a hodnotiť PZ. Žiadame preto v týchto prípadoch, aby bola povinnosť ustanoviť s takouto kvalifikáciou zástupcu, ktorý bude túto časť kompetencií kvalitne zabezpečovať.	Z
§4	Nový odsek 2	„Škola zabezpečuje ochranu a bezpečie žiakov vykonávaním dozorov, kamerovým systémom alebo iným spôsobom, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu detí a potrebám a organizácii školy.“	Dozory v školách PZ a OZ sú už dlhodobo neutržateľné. Jednak je to pozostatok represívnej klímy, ktorá chce deti neustále kontrolovať. Nežijeme v dobe, kedy potrebujeme viac otvorenú nenásilnú klímu plnú dôvery? Druhá vec je duševné zdravie učiteľov, dlhodobo vládami SR drancované – nízka atraktivita, nízke platy, zhoršujúce sa duševné zdravie. Potrebujeme učiteľské povolanie atraktívniť. Dozory sú prežitok, v školách, kde panuje pozitívna klíma ich netreba, už také školy na Slovensku máme. Namiesto dozorov by pre BOZ postačil aj kamerový systém a dobre nastavené pravidlá. Pravdepodobne väčšina škôl aj tak dozory zachová, ale umožníme aspoň tým progresívnym rásť. Samo ministerstvo v manuáli duševného zdravia (2021) navrhuje eliminovať dozory učiteľom.	Z
§4 ods. 3	Upraviť znenie odseku na uvedený návrh:	„Dozor môže vykonávať v prípade potreba aj pedagogický asistent alebo iní poučení zamestnanec školy, ktorý nie je pedagogickým alebo odborným zamestnancom. Školský špeciálny pedagóg, pedagogický asistent, odborný zamestnanec môže vykonávať dozor iba vo výnimočných prípadoch, ak základná škola nedokáže zabezpečiť vykonávanie dozoru učiteľom a to po prerokovaní v pedagogickej rade.“	Vyhláška musí jasne chrániť činnosť školského podporného tímu. Títo zamestnanci sú dnes v prvej línii a najbližšie roky aj budú v podpore detí v riziku, riešení sociálno-patologických javov. Prestávky títo zamestnanci takmer vždy trávajú s rodičmi, deťmi, učiteľmi, nie na káve. Je to priestor, kedy vykonávajú aj odbornú intervenciu, riešia konflikty. Nemôžu mať preto dozory. Rovnako sú v inom postavení k žiakom, nemali by dávať poznámky a robiť poriadok v triedach. Je to v rozpore s procesnými aj obsahovými štandardmi a taktiež s § 21 zákona 138/2019, kde oni nezodpovedajú ani za naplnenie ŠkVP a v § 132 šk. zákona	Z

			zároveň majú stanovené úlohy stupňov podpory.	
§ 4 ods. 5	Zaradiť nový ods. 5	„Počas výchovno-vzdelávacej činnosti žiak nesmie používať mobilný telefón alebo iné elektronické zariadenie. Použitie ho môže iba v odôvodnených prípadoch napríklad pre účely výchovno-vzdelávacej činnosti či komunikácii so zákonnými zástupcami vždy so súhlasom zamestnanca školy.“	Voľné používanie digitálnych technológií je už aj v takých vyspelých zemiach ako Francúzsko v školách zakázané. Rozhodne to nie je v rozpore s inováciami a progresivitou vzdelávania chrániť deti pred ohrozením IT sveta. Máme plné psychologické poradne detí s nelátkovou závislosťou po 2 rokoch hrania hier počas pandémie. To nevylučuje a stále umožňuje, aby ich používali s vedomím učiteľa a na pedagogické účely či komunikácii s rodičmi.	Z
§ 5 ods. 4-7, 9-10, 12	zrušiť	Navrhujeme uvedené odseky zrušiť a ešte viac zjednodušiť.	<p>Obmedzenie výletov na 1 alebo 2 dni je v rozpore s deklarovanou slobodou škôl a tiež možnosťami organizovať vyučovanie rozličnými formami. Pojem výlet legislatíva vôbec ani nepozná. Ak je to v súlade so ŠkVP, tak to môže byť aj každý deň, ak to nie je, tak to nemá čo robiť v škole. Takéto obmedzenie nie je na mieste.</p> <p>Ostatné odseky sú zbytočne byrokratické a obmedzujú zbytočne procesy školy. Nevidíme dôvod, prečo by mala škola, ak organizuje pre žiakov inovatívne formy učenia – exkurzie a pod., zabezpečovať ostatným deťom náhradné vyučovanie. Ak dokáže, fajn, ale nemala by to vyhláška takto striktno stanovovať. Ani v čase pandémie školy neboli schopné deťom všetko nahradiť.</p> <p>Plány, záznamy, potvrdenia o potvrdení od lekárov sú zbytočná byrokracia. Takisto správa o priebehu. Nechajme na školy, ako si to usporiadajú. Predsa od 1.1.2022 podľa § 30 ods. 6 musia byť všetky mimoškolské aktivity školy v súlade so ŠkVP. Je úlohou ŠkVP, aby tam boli veci popísané, nie zase ďalšie plány. A ak, nech sú fakultatívne. Dnes sú už aj iné možnosti – webstránka, foto, video. Tieto správy sa roky píše formálne a nikto ich nikdy nečítal. Na to je potom aj záznam v triednej knihe, kde učiteľ uvedie, čo bolo obsahom.</p> <p>Zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti v školách v prírode a lyžiarskom sú veľmi náročné, máme chronicky nedostatok lekárov a sestier, kde chceme aby chodili a brali si dovolenky na týždeň? Veď sa prestanú realizovať ŠVP/LV. Nech má škola uzmluvneného dostupného lekára v okolí ŠVP alebo v zariadení, ale nie, že tam celý čas sedí. Ani v škole nemáme lekárov a tiež sa tam môže hocikedy niečo stať. Na to sú čísla ako 112 a i., keby sa niečo stalo.</p>	Z
§ 6 ods. 1	„...jeho kópia sa odovzdáva zákonnému zástupcovi.“	„...jeho tlačенá alebo elektronická kópia sa odovzdáva zákonnému zástupcovi.“	V rámci debyrokratizácie a enviro záťaži musíme naozaj prechádzať už na elektronické formy. Veľmi dôležité je to preto zdôrazniť tu, lebo vieme si predstaviť, že to budú tak ako doteraz všetky školy tým rodičom dávať do ruky. IVP sa má a môže neustále aj meniť, dopĺňovať podľa potrieb dieťaťa, za chvíľu by mal rodič doma šanón papierov.	Z

§ 7	Pridať nový odsek 3	„školskému podpornému tímu, ak je ustanovený, sa pre účely vykonávania odbornej alebo pedagogickej činnosti vytvárajú vhodné priestory a materiálne zabezpečenie s pre výkon ich činnosti.“	Novovytvorené tímy po celom SR sa sťažujú, že nemajú dostatočné podmienky na prácu. Štátny vzdelávací program to už neustanovuje a nie je teda nikdy stanovené, že aj oni jednoznačne potrebujú svoje priestory. Musí sa na to myslieť aj pri stavbe nových škôl a tiež nadstavbe starých. Žiaľ, nemyslí sa vôbec. Je to nevyhnutné, aby to bolo v právom predpise aspoň teraz, keď sa tímy tvoria.	Z
§ 8 ods. 3	Upraviť poslednú vetu: možno do skupín spájať aj žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov.	„...možno do skupín spájať aj žiakov rozičných ročníkov.“	Nevidíme dôvod to obmedzovať, žiaci aj rôznych vekových kategórií dokážu spolu pekne koexistovať, veď to aj chceme, medzigeneračnú spoluprácu. Nechajme na školy, ako si to zariadia, neurčujeme to takto striktné.	Z
§ 10 ods. 2	„...písomná práca k nahliadnutiu.“	Navrhujeme preformulovať alebo vynechať.	Rodič by mal mať právo a rovnako aj dieťa písomku si doma prejsť, opraviť, skontrolovať, analyzovať, nielen nahliadnuť. Časť učiteľov s tým nemá problém a časť zase má. Nechajme škole slobodu, ak si to rodič aj tak vypýta v rámci infozákona, škola mu to musí poskytnúť, rovnako má právo na informácie z § 144 ods. 7. Toto je zbytočné detailizovanie legislatívy.	Z
§ 10 ods. 3	„jeho správanie sa hodnotí v spolupráci...“	„jeho správanie sa hodnotí v úzkej spolupráci...“	Doplnené slovo má zdôrazňovať úzkosť spolupráce. Faktom je, že unavení učitelia i žiaci po korone majú viacero konfliktov, napätí a je dôležité, aby sa hodnotenie nestalo nástrojom moci. Deeskalovať toto napätie majú pomáhať OZ a poradňa a predísť tým zbytočným inšpekciám.	Z
§ 13	Nadpis a všetky odseky upraviť.	Pojem ZZ nahradiť pojmom ŠVVP	V súlade § 155 ods. 6 treba úpravy realizovať všetkých žiakom so ŠVVP, nielen ZZ. Aj nadaní môžu niekedy potrebovať úpravy, aj deti so SZP. Aj deti cudzincov, ktorí nám vo veľkom teraz prichádzajú do škôl. V najbližších mesiacoch sa bude koncept ŠVVP aj rozširovať, takže by bolo vhodné už vo vyhláške nerobiť takéto obmedzenia iba na ZZ.	Z
§ 13 ods. 2	„Žiak so ZZ má počas externého testovania žiakov ZŠ také úpravy...“	Upraviť: „Žiak so ŠVVP má počas externého testovania žiakov základných škôl najmä také úpravy...“	Slovo najmä je veľmi dôležité, aby sa z toho nestal hon inšpekcie na školy. Môže sa totiž stať, že stres z T9 alebo nejaké osobitné skutočnosti, vývin dieťaťa, nové nepredvídané udalosti prinesú nové potreby. Jednoducho vývoj a podpora dieťaťa so ŠVVP podľa IVP nie je lineárna, ale veľmi dynamická.	Z
§ 14 ods. 3	Nejasné formulovanie	V prvej vete doplniť na koniec: „... orgánu štátnej správy.“	Aby bolo jasné, komu sa žiadosť podáva, nie je to z tej vety jasné.	Z